

Den faste Femernbæltforbindelse

Forslag til grænseoverskridende skolesamarbejde

Indledning

Omkring 2020 åbnes den faste forbindelse over Femernbælt. For at selve forbindelsen kan blive til en succes, skal regionerne på begge sider af Femernbælt åbne sig yderligere for hinanden. Der skal opbygges en fast mental forbindelse hos indbyggerne i regionen.

Allerede nu – små 10 år før forbindelsen indvies – bør starten på etableringen af den mentale forbindelse ske. Erfaringer fra Øresundsbroen viser nemlig, at det tager tid, før succesen melder sig. Hvor skal vi starte, for at få den mentale bro i gang?

Vores svar er: starten ligger i skolerne på begge sider af Femernbælt, nærmere betegnet hos eleverne, som fra nu og op til 2020 står for at skulle træffe en af de mest afgørende beslutninger i deres liv: "Hvad skal jeg uddanne mig til – og hvor?" I perioden inden første spadestik til den faste forbindelse åbner anbefales at fokusere særligt på den egne af regionerne, der ligger nærmest de fremtidige byggeaktiviteter – Lolland/Falster i Danmark og Femern/Wagrien i Ostholstein. Her bør starten på det skolebaserede elevsamarbejde finde sted. Ideelt set vil samarbejdet kunne udvides til hele det geografiske område, der omfattes af "STRING"-samarbejdet, fra Øresundsregionen i nord til Hamburg i syd.

Regionen, der vil kunne mærke indflydelsen fra den faste forbindelse, rækker som bekendt fra Øresund til Hamburg og endnu længere mod syd. Allerede nu bør der arbejdes på, at opmærksomheden ikke primært koncentrerer sig om aksens to yderpunkter – de regionale metropoler. Derfor vores program, som vi præsenterer her.

Vi vil involvere de unge, således at der fra dem udgår impulser ud i hele Bæltregionen og længere ud i Nordeuropa. Impulserne skal ideelt set i sidste ende munde ud i, at der etableres uddannelsesinstitutioner, hvis programmer er grænseoverskridende, ikke kun af navn, men i høj grad også af gavn. Det skal igen gøre det attraktivt for de fremtidige erhvervsvirksomheder i Bæltregionen, bl.a. Greentech- og Cleantech-brancherne, at etablere sig der, hvor de kvalificerede medarbejdere bor; de medarbejdere, der er fast forankret i regionen og som har haft mulighed for at få grundlaget for deres attraktive uddannelser i regionen. Derfor sigter Beltkids mod at gøre det interessant for eleverne at beskæftige sig med emner, der giver dem en bredere horisont, bedre forståelse af naboerne og indsigt i regionens chancer i fremtiden.

Vores forslag i logisk, kronologisk rækkefølge:

Valg af skoler og lærere

Vi har en idé om at skolernes og de øvrige uddannelsesinstitutionernes involvering i projektet skal forløbe efter „ringe i vandet“ princippet:

Starten bør finde sted på Femern og Lolland/Falster med en skole hvert sted (vi foreslår klasser med elever i 14-15 års alderen). Skolerne er velkomne til at udpege en "Bæltforbindelses-lærer". De første aktiviteter har som overskrift "Hvem er vi – og hvem er de andre?".

Når de første erfaringer er blevet evalueret, opfordres samtlige skoler og institutioner med videregående og erhvervsuddannelser til at deltage i bygningen af den mentale bro.

Når byggeriet af den faste forbindelse er indledt (efter plan i 2013), skal der også bygges et nyt Infocenter på Femern direkte ved forbindelsen. Allerede nu bør man planlægge at inkorporere et mødecenter for regionens skoler/skoleelever, således at omverdenen kan se og opleve, hvor langt brobygningen inden for uddannelserne er nået.

Aktionsperiode: 2010 →

Hvem er vi – og hvem er de andre?

Man kender forbavsende lidt til hinanden, dog er fordommene om hinanden ret udpræget. Fordommene er blevet fundamenteret igennem generationer. Netop de 14-15årige bør opfordres til bevidst at beskæftige sig med spørgsmålet "Hvem er vi – og hvem er de andre?" igennem diskussioner i deres egen skole og med naboerne på den anden side af bæltet, for derved at indkredse fordommene og de forudfattede, urokkelige meninger om hinanden, for derefter bearbejde dem. Resultatet kan derefter lægges ind på den fremtidige hjemmeside "Beltkids.eu" og bruges som kick-off for hele skolesamarbejdsprojektet på tværs af bæltet og som diskussionsgrundlag.

Aktionsperiode: 2010 →

Moin Nachbarn – hej naboer

Det er overskriften for en præsentation af skolerne for hinanden. Forud er der etableret kontakt mellem interesserede skoler/klasser hhv. gamle skolepartnerskaber er blevet genoplivet. Opgaven er her, at fremstille en lille reportage om sin nærmeste "hood"/skole/klasse. Mediet til formidling og præsentation er igen hjemmesiden "Beltkids.eu". Målet for dette tiltag er at man besøger hinanden fysisk, for også at lære hinanden direkte at kende. Anledningen kunne være mediasamarbejde (fælles videoproduktion), sportsstævner, musik m.v. Hovedmålet er stadig at lære naboerne bedre at kende.

Aktionsperiode: 2011 →2012

Internet (beltkids.eu)

Hjemmesiden „Beltkids.eu“ med – om muligt - integreret intranetfunktion er ved siden af de klassiske skoleaktiviteter – gruppearbejde, skriftlige indlæg, lærer-elev dialog i klasseværelset – en del af fundamentet for det bæltoverskridende skolesamarbejde. Hvordan vægtningen mellem de to dele skal se ud, står p.t. endnu til diskussion. Vægtningen er stærkt afhængig af den til rådighed værende hard- og softwarekapacitet på begge sider af bæltet samt de praktiske muligheder for at vedligeholde hjemmesiden.

Vi forestiller os hjemmesiden som styringsværktøj for planlagte aktioner og som kontaktpunkt til vores målgruppe, der givetvis føler sig mere end hjemme på Internettet. Allerede ved at linke hjemmesiden sammen med skolernes egne hjemmesider og hjemmesiderne af andre interesserede parter skabes der et sandt grænseoverskridende samarbejde, især fordi vi stiler mod at sprogene dansk og tysk ikke skal holdes adskilt, men optræder logisk, emnerelateret i deres naturlige miljø. Derved øges nysgerrigheden med

hensyn til, hvad der sker "derover", der igen øger interessen i naboens sprog. Men det skal påpeges, at meningen med "Beltkids.eu" er ikke at fremme tysk- hhv. dansk undervisningen, men at *kommunikere* med hinanden. Sproget, uanset hvilket, er et af værktøjerne i denne proces.

Aktionsperiode: 2010 →

Lokalt (Danmarkslokale - Ostholsteinraum)

I de bælt nære skoler, der deltager i ovenstående skitserede pilotprojekt, bør der som næste tiltag indrettes "nabolokaler" på linje med andre faglokaler – et Danmarkslokale i Tyskland og et Ostholsteinraum i Danmark. Lokalerne indrettes som faglokaler med videolink-mulighed til den anden skole og bruges til arrangementer, relateret til den Mentale Bro og skolesamarbejdet. Der kan også afholdes mindre udstillingsaktiviteter, der kan opstille en Beltkids-terminal til direkte dialog. Nabolokalerne er også ideelle til sprogkurser i det andet sprog, fordi de jo danner et miniunivers, der skal formidle noget af den atmosfære, der hersker hos naboerne. Men igen – sprogkursusaktiviteterne er ikke en integreret del af Beltkids-samarbejdet, men vil være en velkommen sideaktivitet. Lokalerne kan også udlånes/-lejes til andre, bæltrelevante aktiviteter i den udstrækning, der måtte blive behov for det.

Aktionsperiode: 2011 →

Partnerklasser

Klasserne i de bælt nære skoler opfordres til at finde en partnerklasse i en relevant skole i nabolandet. Begge klasser bør være på samme trin, for meningen med denne del af skolesamarbejdet er, at klasserne følger hinanden indtil skolen afsluttes. Således dannes der grundlag for et grænseoverskridende netværk, der varer længere ud i fremtiden end selve skoletiden.

Viser det sig, at partnerklasse-idéen bliver populær, kan initiativet udvides til hele Region Sjælland og Ostholstein samt Øresundsregionen.

Aktionsperiode: 2011 →

Udvekslingsklasser

På mellemlang sigt – 3-4 år – foreslår vi at udvekslingsklasse-idéen sættes i system. Der skal være muligt for interesserede klasser i de højere årgange fra skoler i Ostholstein og Region Sjælland samt eventuelt tilkomne nye geografiske områder at "bytte skole" i fx 1 undervisningsuge. På denne måde lærer man det andet lands undervisningssystem at kende. Det ville være praktisk, hvis klasseudvekslingen kunne finde sted under den periode, hvor undervisningsplanen i forvejen har emnet erhvervsuddannelser og boglige uddannelser på dagsordenen. Rammerne omkring besøget fra partnerklassen udfyldes af værtsklassen (fx virksomhedsbesøg, kulturarrangementer m.v.). Der etableres en "guidegruppe" på 2-3 elever fra værtsklassen, der bliver "hjemme" og tager sig af gæsterne under deres ophold. Hvis værtsklassens forældre kan fås til at stille overnatning til rådighed for gæsterne, har vi nået yderligere spin-off, for derved bevæger vi os ind i det egentlige integrationsarbejde i Femernbælt-regionen.

Aktionsperiode: 2012 →

Undervisningsmateriale til klasserne (Klassesæt - nabospillet)

Nabospillet skal være et element i den generelle lære-hinanden-at-kende proces. Spillet kan indeholde elementer fra: geografi, demografi, historie, erhvervsliv. Spillet kan udformes som brætspil (fx Matador) og

anvendes i undervisningen. Nabospillet kan dog også udformes som online spil via hjemmesiden Beltkids.eu. Særlige spørgsmål og svar kan understøttes audiovisuelt, idet spillet derved ikke forbliver statisk, men kan tilpasses den generelle udvikling omkring den faste forbindelse og ajourføres.

Også selve den fysiske faste forbindelse skal gøres relevant for eleverne og de andre uddannelsessøgende som led i den Mentale Bro. Vi tænker her på de muligheder, der tilbyder sig for undervisningen i de naturvidenskabelige fag. De mange tekniske løsningsforslag fra de projekterende, udførende og rådgivende spillere kan fx danne grundlag for praksisnært udformet undervisningsmateriale.

Nogle eksempler:

Tekniske principper for navigationssikkerhed og trafikstyring.

Forbindelsens udformning – tekniske og konstruktionsmæssige udfordringer.

Miljø og natur – udfordringer og løsningsforslag.

Erfaringerne fra de andre broprojekter i Danmark viser, at entreprenører og rådgivende ingeniører er mere end villige til at forsyne uddannelsesinstitutionerne med erfaringsberetninger, idéer og midler, for hos de udførende og rådgivende anses markedsføringsværdien af den type hjælp til uddannelsessystemet som markant vigtig – også i lyset af, at man på denne måde også bidrager til at øge interessen for tekniske og rådgivende erhverv og kan give rekrutteringen af ny arbejdskraft til erhvervene en hjælpende hånd.

Aktionsperiode: 2011 →

-oo0oo-

Dette udvalg af idéer skal ses som inspiration til at gennemføre tiltag, der i vores øjne kan bidrage væsentligt til at ”opføre” den Mentale Bro, før den faktiske faste forbindelse er bygget. Foreløbige, uofficielle kontakter til skoler i regionen har styrket vores fornemmelse, at det kan lykkes. Vi vil gerne bidrage til realiseringen af idéerne.

Status ultimo september 2010

Vores Projektmodul 1 (*Hvem er vi – og hvem er de andre?, Moin Nachbarn – hej naboer samt hjemmesiden Beltkids.eu*) bliver startet op i efteråret 2010 til og løber til og med april 2011. Projektmodul 1 finansieres via midler fra Interreg IVa. Projektets lead partner er Kreis Ostholstein med domicil i Eutin/Schleswig-Holstein, der har givet os i opdrag at tilrettelægge og gennemføre projektmodul 1. Dansk partner er Fonden Femern Bælt Development i Holeby. Det er hensigten, at projektmodul 1 efterfølges af de andre moduler med en samlet løbetid på ca. 8 år – indtil den faste forbindelse over Femernbælt åbner. P.t. er der ikke sikret finansiering af projektmoduler ud over modul 1.

Et blik ud i fremtiden – her i februar 2011

På trods af den yderst begrænsede økonomi i projektmodul 1 er vi nået meget langt i realiseringen, også takket være den store interesse og indsats fra vores sponsorer, specielt på den tyske side af Bæltet. Vi har mødt stor velvilje og er blevet hjulpet med mange praktiske ting.

Det får os til at tro at, uanset hvordan projektet føres videre og hvor det fører hen, vil mikset af offentlig og privat finansiering altid være måden at give det fremdrift på. Vekselvirkningen giver alle parter inspiration og det viser sig at alle er utrolig interesseret i at hjælpe den unge generation ud i den rå virkelighed. Blandt andet har en af de tyske sponsorer erklæret sig mere end villig til at tage danske erhvervspraktikanter.

Beltkids-eleverne fra Femern og Nykøbing skal mødes til 2 endagsbesøg i marts måned, det bliver det forum, hvor erfaringer skal udveksles og kontakter knyttes. Besøgene vil også udgøre de strømpile, der skal vise, om entusiasmen kan bære en videreførelse af samarbejdet. Vi er overbevist om at det kan lade sig gøre, vi ved at viljen er til stede – men vi ved ikke, om den udvidelse af de økonomiske rammer, der kræves for at arbejde videre, er mulig.

Derfor er vi åbne for nye samarbejdsmuligheder, ny funding og nye match med interessenter fra Øresund til Hamburg, der vil gøre en indsats for at unge i hele Øresunds-/Femernbæltregionen kan komme til at bruge de nye muligheder. For mange af mulighederne er der allerede nu og der opstår hele tiden nye muligheder for uddannelse og karriere efterhånden, som forbindelsens realisering kommer tættere på. Men de unge skal gøres opmærksom på chancerne og deres interesse for at udnytte dem skal vækkes. Det vil vi bidrage til med Beltkids.eu – sammen med gode partnere.

Kgs. Lyngby, den 14. februar 2011

Berit Hopstock
Henrik Hopstock

Hopstock Erhvervsservice
Inavej 32
DK-3500 Værløse

